The Oldest Slovene Daily in Ohio

Best Advertising Medium

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio

Oglasi v tem listu so uspešni

VOLUME XX. — LETO XX. | CLEVELAND, OHIO, MONDAY, (PONDELJEK) AUGUST 9, 1937. | ŠTEVILKA (NUMBER) 185

Kratke vesti

iz življenja in sveta

ITALIJA DAJE ODVEZO ANGLEŠKEMU TISKU

Rim. — Italijanska vlada je včeraj naznanila, da je preklicala prepoved prodaje angleških listov v Italiji.

DREVO UBILO STAREGA MOŽA

Columbus, O. — Thomas Cox, star sedemdeset let, je bil danes ubit, ko je padlo nanj izpodsekano drevo.

SILNA MOČ MALEGA LETALA

Blufield, W. Va. — Letalo Harveyja Amosa, ki tehta 560 funtov, je neslo tovor, tehtajoč 580 funtov, torej več, ko letalo samo.

IZ MUČILNICE — MUZEJ

Tbikis, Rusija. — Metak grad, ki je služil v časih carizma za ječo in mučilnico, bo pretvorjen v muzej.

ROČNI KOVČEG GA JE UBIL

Columbus, O. — Težko, da bi kdo smatral ročni kovčeg za življenju nevaren, in vendar je prav ročni kovčeg povzročil smrt neke osebe. Kovčeg je padel na vlaku s police nad sedežem ter ubil moža, ki je sedel pod njim.

NAJMLAJŠA STARA MATI NA SVETU

Bajsczt, Madžarska. — Jana Mlinaricz, žena tukajšnjega župana, ki je stara 28 let, je postala babica ali stara mati. — Njena poročena hčerka Jožefa Lancos, ki ji je komaj petnajst let, je porodila zdravo hčerko.

ABSTINENCA SE TU NE IZPLAČA

Pariz. — Ameriški turisti, ki obiščejo Pariz, so morali ugotoviti, da se abstinenca res ne izplača. Večina pariških restavracij namreč računa onim, ki pri obedih ne naroče nobene pijače, 40 odstotkov več, kakor pa onim, ki pri jedi tudi pijejo.

PAPEŽ SVARI NARODE

Castel Gandolfo, Italija. — Papež Pij je sprejel belgijske romarje, katerim je dejal, da bo gorje onim narodom, ki se upirajo katoliški vzgoji in izobrazbi. Dejal je, da se ni belgijskemu ljudstvu ničesar bati dotlej, dokler ostane katoliško, sicer pa gorje mu! — S tem je mislil pokazati na Nemčijo.

ALFONZO IN ŽENA STA SE SPRAVILA

Lausanne, Švica. — Duhovnik abbe Pierre d'Arma izjavlja, da je bil avtoriziran naznaniti, da sta se bivši španski kralj Alfonzo in njegova žena, ki že več let nista skupaj živela, spet spravila.

CIVILIZACIJA DELA LENUHE IZ MEDVEDOV

Yosemite, Cal. — Uradniki tukajšnjega narodnega parka pravijo, da je naredila civilizacija iz tukajšnjih medvedov prave lenuhe. Včasih so ti medvedje splezali na drevo, kakor se spodobi poštenim medvedom — po svojo večerjo, če si jo tja gori pritrdil, zdaj pa so se tako pomehkužili, da stičejo rajši po avtomobilih turistov za slaščicami in živili.

STARČEK SE OBESIL V GARAŽI

Matthew Schuster, star 81 let, stanujoč na 3341 zapadna 44. cesta, se je v soboto opoldne obesil v garaži za svojim domom. Vzrok samomora: starost in rahlo zdravje.

Radio in brzojav stalno poročata o revoltah v fašistični armadi

Fašisti poročajo o vstaji katalonskih anarhistov, lojalisti pa kažejo na revolte Francovega vojaštva proti Nemcem in Italijanom.

HENDAYE, Francija, 8. avgusta. Iz fašističnih virov prihajajo poročila, da se vrše v Barceloni, glavnem mestu Katalonije, ki je zaveznica španske republikanske vlade, poulični boji med pristaši ekstremne komunistične stranke.

Vladne agencije pa te vesti odločno zanikajo ter od svoje strani navajajo o neprestanih revoltah v armadi generola Franca, kjer Španci revoltirajo proti nemškim in italijanskim častnikom. (Včeraj se je tudi po radiju poročalo o takih revoltah; govorice o njih torej ne morejo biti brez vsake podlage, zakaj kjer je dim, je prav gotovo tudi ogenj. Op. uredništva).

LONDON, 8. avgusta. Mnenje evropskih držav je razdeljeno, glede vprašanja, čigava so bila letala, ki so pretekli teden bombardirala iz zraka parnike štirih držav: Italije, Anglije, Francije in Grčije.

Velika Britanija dolži za to španske fašiste, italijanski častniki dolže "rdeča letala", Francija pa ni še izjavila svojega mnenja, ker čaka, kaj prinese na dan tozadevna preiskava. G. Y. Bruin, holadski opazovalec odbora za nevmešavanje, ki se je nahajal na italijanskem parniku ter bil ranjen od drobcev bomb, ki so jih vrgli letalci, pravi, da so bila to fašistična letala.

V Marseilles je prispel iz Alžira francoski parnik President Dal Plaz, katerega je vso pot spremljala francoska bojna ladja in dvoje letal. Posadka parnika je namreč izjavila pred odplutjem parnika iz Afrike, da se ne vrkca drugače, razen če dobi parnik spremstvo bojne mornarice.

Napadalca pred sodnikom

Policija je zaprla dva moška, ki sta priznala, da sta v zadnjem času priredila devet napadov na ljudi, ki sede zvečer v parkanih avtomobilih, to je večinoma na zaljubljene parčke. V več slučajih sta moškega, ki je bil v avtomobilu, pretepla, žensko pa kriminalno napadla. Danes se bosta morala zagovarjati pred sodnikom.

Ogromna riba

V oknu restavracije v poslopju Hrvatskega narodnega doma na St. Clair Ave. (bivša Golobova restavracija), je razstavljena velika riba, ki jo je ujel v Kanadi Mr. Michael Cerrezin, častni jugoslovanski konzul v Clevelandu. Riba tehta 15 funtov.

Na počitnice

Michael Telich, zastopnik Sun Life Assurance, se je podal na počitnice v Kanado za dva tedna. V njegovi odsotnosti se lahko pokliče urad te družbe, CHerry 7877 za vse zadeve, tičajoče se Mr. Telicha.

V bolnišnico

V mestni bolnišnici se nahaja Mrs. Mary Jaksetich. Prijateljice in znanci so prijazno vabljeni, da jo obiščejo. Obiski so dovoljeni od 1 do 2 v nedeljo, torek, četrtek in soboto. Nahaja se v sobi št. 11, šesto nadstropje.

— Britsko letalo "Cambria" je priletelo danes v Novo Fundlandijo. Za polet preko Atlantika je potrebovalo 12 ur.

Novi urad Cankarjeve ustanove

Novi naslov uredništva in upravništva "Cankarjevega Glasnika" za v bodoče je: 6411 St. Clair Ave., v novem poslopju Slov. Nar. Doma, zgoraj. Vse pošiljatve je nasloviti: "Cankarjeva ustanova" 6411 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Rusija kupuje v Ameriki bojne ladje

V New Yorku se vrše pogajanja za izgradnjo dveh ali treh velikih bojnih ladij za Rusijo.

NEW YORK, 7 avgusta. — Med rusko vlado in neko tukajšnjo družbo se vrše pogajanja za zgraditev dveh ali treh modernih, 35,000-tonskih bojnih ladij za Rusijo. Rusija je hotela že lani kupiti v tej deželi dvoje velikih bojnih ladij s šestnajst-palčnimi topovi, toda takrat je ameriška vlada nastopila proti temu, dočim danes več ne nasprotuje nakupu.

STRELA UBILA TROJE OSEB

NEW YORK, 8. avgusta. V Long Islandu je bilo tekom bliska in groma ubitih troje ljudi, dva moža in neki deček, 14 oseb pa je bilo ranjenih.

Japonske čete vkorakale v Peiping

Tri tisoč japonskih vojakov v popolni bojni opremi, je vkorakalo v starodavno prestolico Kitajske.

PEIPING, 8. avgusta. — Japonska armada je danes z veliko impresivnostjo vzela mesto Peiping pod svojo "zaščito." Prestolica kitajskih cesarjev, ki so vladali Kitajski v dobi njene veličine, je postala tako rekoč japonsko mesto.

Gesto zavzetja je simboliziralo tri tisoč japonskih vojakov, ki so pod poveljstvom generala Kawabe vkorakali v mesto. Japonsko vojaštvo je marširalo mimo nekdanje cesarske palače v "prepovedano mesto" skozi množino raznih slavolokov, ki pričajo o starodavni slavi, ki je bila nekdaj kitajska.

Kontrola nemške vlade nad žitom dežele

BERLIN, 8. avgusta. — Danes je stopil v veljavo nov zakon, ki določa vladno kontrolo nad vsem pridelkom žita v deželi.

Uradno geslo, ki ga je izdala vlada nemškim kmetom, se glasi: "Daj nam danes naš vsakdanji kruh!" Toda to ni molitev, marveč ukaz. Vse žito mora biti dano na razpolago vladnim tržnim organizacijam, in kmetje ga smejo obdržati le toliko, kolikor jim ga je za življenje neobhodno potrebno.

— Mrs. Cox v Grovestonu je postala s 33 leti stara mati.

Še zmerom konkordat

BEOGRAD, 9. avgusta. — Pravoslavna cerkev je danes spet napadla vlado, da prepreči ratifikacijo konkordata z Vatikanom.

"Verska vojna" med pravoslavno cerkvijo in vlado, ki je zahtevala že eno smrtno žrtev ter stotine poškodb v izgredih, ki so nastali v zvezi s tem, je spet zaplapolala silnejše na dan.

V mestih, trgih in vaseh, kjer žive poslanci narodne skupščine, je bil raz prižnic prečitan ukaz svetega sinoda, s katerim se suspendirajo od navzočnosti pri božjih službah oni poslanci, ki so glasovali za sprejem konkordata. Suspendiran je tudi predsednik vlade, dr. Milan Stojadinović.

Za tretji termin pred. Roosevelta

NEW YORK, 8. avgusta. — Elmer A. Benson, governer države Minnesote, ki je član farmersko - delavske stranke, pravi, da bo podpiral zopetno kandidaturo predsednika Roosevelta.

"Če se ozrem po ostalih, ki pridejo v poštev kot kandidatje za Belo hišo, prihajam do zaključka, da je najbolje, če se podpira predsednika Roosevelta v kampanji za njegov tretji termin," je izjavil governer.

Ob času, ko bo predsednik Roosevelt izjavil, da-li sprejme spet kandidaturo ali ne, bo farmersko - delavska stranka že močna činiteljica v politiki Zedinjenih držav," je rekel governer.

Koščena roka smrti neizprosno posega med naše ljudi

Rev. Kužnik, Anthony Zorko

Koncem preteklega tedna je smrt posegla s svojo koščeno roko med naše ljudi v naselbini ter razredčila naše vrste za večje število rojakov, ki so odšli prerano v večnost.

Med žrtvami koščene žene sta Rev. Ludvik L. Kužnik, 29-letni kaplan slovenske župnije Marije Vnebovzetje v Collinwoodu, ki je že drugi mladi duhovnik te župnije, ki je odšel tako nepričakovano v večnost. Prvi je bil Rev. Virant, ki je tudi umrl v cvetju svojih let.

Rev. Kužnik in Anthony Zorko star 21 let, sta bila na počitnicah ob Chagrin reki, kjer sta čolnarila in se kopala. Tudi v soboto sta se odpeljala s čolnom na reko in potem na jezero, kjer sta skočila iz čolna ter pričela plavati po vodi, v kateri so vrtinčasti toki, kakor tudi goste vodne rastline, ki so plavaču vedno nevarne. Rev. Kužnik je izginil nenadno nod vodo, iz katere se je še dvakrat ali trikrat pokazal, nakar ga ni bilo več na površino. Kužniku je odplaval na pomoč A. Zorko, ki pa je pri tem tudi sam utonil. Med gledalci, ki so gledali tragedijo, je bila tudi Zorkotova mati, ki je morala brez moči gledali, koko se potaplja njen sin. Hotela je za njim v vodo in so jo ljudje komaj zadržali.

Rev. Kužnik zapušča starše, ki stanujejo na 3525 E. 81 St., dalje štiri brate: Franka, Stanleyja, Ferdinanda in Josepha, ter petero sester: Ano, Elizabeto, Emo, Mary in Albino, tri strice in druge sorodnike.

Rev. Kužnikovo truplo bo ležalo do ponedeljka (danes) popoldne v cerkvi sv. Lovrenca, nato pa bo prepeljano v župnišče fare Marije Vnebovzetje. — Pogreb se bo vršil v sredo zjutraj ob desetih, pod vodstvom Louis L. Ferfolia pogrebnega zavoda na Calvary pokopališče.

Anthony Zorko, ki je imel vstopiti prihodnji mesec v semenišče, zapušča tudi starše in brata Josepha, starega 19 let. Zorkovi stanujejo na 14406 Holmes Ave.

Kakor nam naknadno poroča Svetkov pogrebni zavod, se je danes zjutraj našlo tudi Zorkovo truplo, ki je v oskrbi Svetkovega pogrebnega zavoda.

Anton Kalin

Včeraj zjutraj ob štirih je nagloma preminul dobro poznani rojak Anton Kalin, star 62 let. Doma je bil iz fare Sv. Križ, vas Piašče na Primorskem, odkoder je prišel v Ameriko leta 1906. Pokojni zapušča tukaj žalujočo soprogo Frances, rojeno Batič, tri hčerke: Antonijo, poročeno Jerkič, Fredo in Olgo, poročeno Culbertson, in dva sina: Antona in Morrisa ter brata Franka. V stari domovini zapušča tudi brata.

Pokojni je bil član društva "Kras", št. 8 SDZ, in društva "Mir", št. 142 SNPJ ter društva sv. Jožefa št. 169 KSKJ. Pogreb se bo vršil iz hiše žalosti, 16615 St. Clair Ave. v cerkev Marije Vnebovzetje ter od tam na St. Paul pokopališče. Pogreb bo imel v oskrbi August F. Svetek. Dan in uro pogreba poročamo jutri. — Vsem preostalim prizadetim naše sožalje!

Josepr Kožar

soboto popoldne ob pol šestih je bil Mr. Grdina poklican naj pride z ambulanco na 723 E. 157th St., kjer je rojak Kožar padel po stopnicah in ga je treba prepeljati v bolnišnico. Ko je prispela ambulanca, je bil že tam dr. Sanson, ki je rojaku obvezal rano na glavi. J. Kožar je neprevidno stopil po stopnicah, spodrsnil ter padel, pri čemer je dobil tako težko rano na glavi, da se je onesvestil. Prepeljan je bil v Emergency bolnišnico, kjer je že ob pol štirih zjutraj umrl.

Pokojni, ki je bil član več društev, je bil star komaj 47 let. Doma je bil iz vasi Brezovice, fara Št. Vid pri Stični. Po domače so mu rekli Krajčanov Pepe; v Ameriki se je nahajal od leta 1907.

Zapušča soprogo Rozalijo, rojeno Verbič, doma iz Št. Vida, dalje dva sina in dve hčeri: Josepha, Stenleyja, Heleno in Lilian. Zapušča tudi brata Ivana in sestro, poročeno Rus, znano pod imenom Malnar, ter več sorodnikov. Bil je član društev sv. Jožefa št. 169 KSKJ, in društva "Mir", št. 142 SNPJ. Dalje je bil član Slovenske zadruge in Local Union New York Central, št. 668, kjer je delal skoraj ves čas, odkar je dospel v Ameriko. Družina Kožar stanuje v svojem lastnem domu na 723 E. 157 St. Pogreb se bo vršil v sredo pod vodstvom A. Grdina in Sinovi. Čas pogreba bo naznanjen jutri.

Delavska fronta preteklega tedna je nudila neugoden položaj

Spori med C. I. O. in A. F. of L. zavzemajo vedno širši obseg.

REPREZENTANCO DELAVSTVA V PREDILNICAH BODO ODLOČILE VOLITVE.

Na delavski fronti je bil koncem preteklega tedna sledeči položaj:

DETROIT. — Velika Chryslerjeva tovarna, kjer izdelujejo Plymouth avtomobile, je bila zaprta po bojih, ki so nastali med člani United Automobile Workers unije ter člani Zveze Chryslerjevih delavcev, v katerih bojih je bilo deset delavcev ranjenih. UAW unija bo zahtevala od National Labor Relations Board da odredi volitve med Chryslerjevimi delavci.

CLEVELAND. — Šest in devetdeset odstotkov članov petih bratovščin železničarjev, ki štejejo skupno 360,000 članov, je avtoriziralo štrajk, da ž njim podpro in izsilijo svoje zahteve po 20-odstotnem povišanju plače. Toda treba bo podvzeti še več drugih korakov, preden se proglasi stavka.

Pred tovarno Bamberger-Reinthal so se pretekli teden vršili spopadi žensk, ko so stavkokazinje prihajale na delo skozi vrste ženskih piketov.

PHILADELPHIA. — Štrajk voznikov tovornih avtov, ki je trajal dva dni iz grozil, da nastane v mestu pomanjkanje živil, je bil poravnan, toda nekateri štrajkarji niso bili zadovoljivi s poravnavo, proti kateri so demonstrirali, nakar jih je policija okoli sto aretirala in zaprla.

LOWELL, Mass. — Federacija dela države Massachusetts, ki je največja delavska organizacija v državi, je napovedala vojno Lewisovemu odboru za industrijsko organizacijo ter zahtevala preiskavo, ki naj dožene, če National Labor Relations Board res favorizira CIO.

CLEVELAND, O. — National Labor Relations Board je odredil volitve, ki naj določijo, katera delavska organizacija naj reprezentira delavstvo v treh clevelandskih predilnicah, kjer vlada trpko medsebojno razpoloženje: ali Ameriška delavska federacija ali Lewisov odbor za industrijsko organizacijo. Volitve se imajo vršiti tekom desetih dni.

Obe delavski organizaciji si lastita večino delavstva v omenjenih treh predilnicah.

Zaradi nesporazumov med Ameriško federacijo dela in Lewisovim odborom za industrijsko organizacijo, so se tri predilnice zaprle že meseca junija.

V Washington, D. C.

V soboto so se podale v Washington, D. C., Rose Chandek, 1053 East 71 Street in Mary Frank, 99th St. Ogledale si bodo Belo hišo in druge zanimivosti.

Pozdravi s konvencije

Z mladinske konvencije v Ely, Minnesota pošiljajo pozdrave vsem prijateljem, posebno pa članom društva Ilirska Vila, št. 173, JSKJ delegatje Anthony Primc, jr., Frank Beniger, Jr., in Albert Poklar.

Ustanovna članica

Ana P. Krasna je poslala Cankarjevi ustanovi ustanovno članarino $10.00. Hvala!

Zakonodaja

V SOBOTO

Senat je sklenil, da se uvede splošen cenzus, s katerim se naj dožene, koliko brezposelnih je danes v Zedinjenih državah. Cenzus bo končal pred prihodnjim aprilom in ne sme stati nad 5 milijonov dolarjev.

Speaker William S. Bankhead je izjavil, da bo morda moral kongres zasedati dan in noč, če bo hotel rešiti vse zadeve, ki čakajo rešitve, in katere morajo biti rešene do 21. avgusta.

Nižjo zbornico čaka še mnogo dela, ker ima rešiti še predlogo o delavskih mezdah in urah, stanovanjsko predlogo in predlogo, glede izbegavanja davkov.

Ogrinova predloga je postala zakon

S predlogo, ki jo je vložil Ogrin in ki je bila sedaj sprejeta, bo vrnjen davkoplačevalcem del vplačanega denarja.

Pred meseci smo podrobno poročali o predlogi, ki jo je vložil v Columbusu naš slovenski poslanec Ogrin, v kateri predlogi je Ogrin zahteval, da se vrne davkoplačevalcem, hišnim lastnikom in drugim del denarja, katerega so preveč plačali na davkih. Ta predloga je bila v soboto v državni zakonodaji v Columbusu sprejeta ter postala zakon.

Nova postava ima med drugimi sledeče odločbe: oni davkoplačevalci, ki so med 20. junijem 1930 in 1. januarjem 1937 plačali obresti in globe, ker so zaostali s plačilom svojih davkov, dobe ta denar lahko nazaj, če ga zahtevajo od okrajnega avditorija. Vsi tisti, ki bi radi dobili denar, katerega so preveč vplačali, nazaj, pa se morajo zglasiti v uradu okrajnega avditorja do 1. januarja 1940.

Aretacija 27 nadaljnih duhovnikov

BERLIN, 8. avgusta. — Tekom zadnjih deset dni je naraslo število zaprtih protestantskih pastorjev na 73. Vsi ti so danes v ječah ali v koncentracijskih taboriščih.

Večina aretacij je bilo izvršenih z vednostjo Hansa Kerrla, ministra za cerkve, ali morda izrecno na njegov ukaz.

Pozdravi

Iz Rock Springsa, Wyo., pošilja lepe pozdrave Mr. Joe Spendal. Pravi, da je pot jako lepa in da je doslej prevozil že nad 1,600 milj brez vsake neprilike. Obišče še Yellowstone park, nato pa se odpelje proti Californiji.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

»ENAKOPRAVNOST«

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-5312
Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Po raznašalcu v Clevelandu, za celo leto....$5.50
za 6 mesecev....$3.00; za 3 mesece....$1.50
Po pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexici za celo leto....$6.00
za 6 mesecev....$3.25; za 3 mesece....$2.00
Za Zedinjene države za celo leto....$4.50
za 6 mesecev....$2.50; za 3 mesece....$1.50
Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države:
za celo leto....$8.00 za 6 mesecev....$4.00;

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

FAŠISTIČNE NAKANE PROTI SLOVENSKEMU NARODU

List "Proleter," ki izhaja v Parizu, objavlja pod gornjim naslovom sledeči članek:

Slovenskemu narodu, stisnjenemu na svoji zemlji med Nemčijo in Italijo, grozi neposredna nevarnost, da ga ti dve fašistični sili zdrobita in uničita. Hitler išče v svojih imperijalističnih načrtih poti do Sredozemskega morja, po drugi strani pa hoče prodreti preko Balkana na Vzhod. V bodoči imperijalistični vojni, ki jo pripravlja fašizem, si hoče Hitler zagotoviti neodvisnost tako glede prehrane kakor tudi glede dobave zaloge surovin za vojno industrijo. V Jugoslaviji se nahajajo ogromne zaloge surovin, ki jih Nemčiji primanjkuje, da ne omenjamo žitnega bogastva ter živinorejskih proizvodov, kar vse bi bilo neobhodno potrebno za vzdrževanje nemške fašistične armade. Kdor pa si hoče utrditi svoje postojanke na Balkanu, mora imeti na obali Jadranskega morja oporo in izhodišče za svojo mornarico v Sredozemsko morje. Ključ do Balkana, kakor tudi do Sredozemskega morja pa je Slovenija, in Slovenija bo prva, ki si jo bo skušal nemški fašizem na svojem imperijalističnem pohodu podvreči.

Smer italijanskega fašizma je nemškemu prodiranju nasprotna. Italija se hoče polastiti slovenskih premogovnih rudnikov, prodreti hoče preko Julijskih Alp in Karavank čim više proti severu, da si čim bolj utrdi in zavaruje svojo severno mejo. Kajti kdor ima v oblasti Karavanke in Julijske Alpe, temu je odprta in zasigurana vsa pot po dolini Save na Balkan in še dalje proti Vzhodu.

To so glavni vzroki, radi katerih upira fašizem s severa in juga svoje poglede na Slovenijo, in zato preti slovenskemu narodu usoda, da si ga pohlepni nemški in italijanski imperijalisti razdele med seboj.

Nemški in italijanski fašizem pa ne napadata osamljena. V jugoslovanski vladi s Stojadinovičem na čelu sta našla izvrstnega zaveznika in pomagača, ki jima olajšuje njuno zasužnjevalno delo nad slovenskim narodom. Jugoslovanska vlada podpira nemško hitlerijansko propagando, ki hoče z blestečimi, a neresničnimi vestmi in poročili zavesti nepoučeno ljudstvo v fašistične mreže. Jugoslovanska vlada dopušča in celo vabi nemški kapital, da zavzema vedno važnejše postojanke v jugoslovanskom narodnem gospodarstvu. Ta vlada dopušča jugofašizmu, ki je v Hitlerjevi in Musolinijevi službi, da svobodno razpreda svoje mreže.

Kadarkoli našteva Nemčija svoje "neodrešene" pokrajine, stoji med njimi tudi velik del Slovenije in Slovenci so po izjavah hitlerijanskih "znanstvenikov" in politikov le slovensko govoreči Nemci. Na drugi strani pa Stojadinovič oficijelno izjavlja, da se je Jugoslavija dokončno odrekla vsem svojim zahtevam glede obmejnih ozemelj, ter tako izdaja in prepušča slovensko primorsko in koroško manjšino tujim oblastnikom.

Neprestano prihajajo v Slovenijo, predvsem na Štajersko, hitlerijanski agenti in špijoni, da pred očmi jugoslovanskih oblasti pripravljajo pot hitlerijanski fašistični diktaturi nad slovenskim ljudstvom, ki se pa često niti ne zaveda velike nevarnosti, v kateri se nahaja.

Stojadinovičeva protiljudska in protislovenska politika bo privedla Jugoslavijo prej ali slej do tega, da bo izročena Hitlerju na milost in nemilost. Za Slovenijo pomeni to padec pod isto fašistično diktaturo, kot jo vidimo danes v Nemčiji in Italiji, pomeni isto teroriziranje in izžemanje slovenskega delovnega ljudstva, kot ga izvajata Hitler in Mussolini nad nemškimi in italijanskimi delovnimi množicami.

Slovenski narod se mora torej postaviti v bran proti trem frontam: proti nemškemu, proti italijanskemu fašizmu in proti velesrbski hegemoniji ter velesrbskemu fašizmu, ki se vsi podpirajo drug drugega in bodo skušali brezobzirno uresničiti svoje imperijalistične načrte. Doba, ki jo preživlja danes slovenski narod, je ena najnevarnejših, če ne celo najnevarnejša, kar jih je moral v preteklosti prestati, in le v složnem odporu vseh ljudskih množic proti vsem nakanam fašizma, bodisi jugoslovanskega ali pa inozemskega, bo mogoče doseči tisto popolno svobodo in demokracijo, ki je slovensko ljudstvo v svoji zgodovini še nikdar dosedaj ni uživalo.

UREDNIKOVA POŠTA

Mladinska konvencija J. S. K. Jednote

ELY, Minn. — Delegacija druge mladinske konvencije J. S. K. J. je dospela v Ely, Minn., 5. avgusta popoldne. Na kolodvoru so jo pričakovali glavni odborniki in mnogo drugega občinstva, obenem z elyško šolsko godbo, ki je delegate spremila do Forest hotela, kjer stanujejo. Vreme je bilo krasno in vse mesto okrašeno z zastavami.

Delegacijo tvori 86 fantov in deklet, ki predstavljajo izredno lepo skupino. Konvencija je bila otvorjena 6. avgusta dopoldne v avditoriju Washington šole.

Konvenčni odbori so se konstituirali sledeče:

Anthony Primc Jr., delegat društva Ilirska Vila, št. 173 J. S. K. J. Cleveland, O., ki je bil prvi delegat, ki je kvalificiral za to konvencijo, je bil izvoljen za konvenčnega predsednika.

Podpredsedniki so: Helen Okoren, od društva št. 21, Denver Colo., Molly Korošec od društva št. 120, Ely. Minn.; Wallace Brezovec od drutva št. 36, Conemaugh, Pa., in Louis Martincic Jr. od društva št. 66, Jaliet, Ill.

Konvenčna tajnica je Victoria Kumse od društva št. 6, Lorain, O.

Konvenčni zapisnikarji so: — Robert Jurgel od društva št. 26, Pittsburgh, Pa., Albert Adamic od društva št. 66, Joliet, Ill.; Albina Nosee od društva št. 132 Euclid, O., in Jennie Smith od drutva št. 43, E. Helena, Mont.

Dne 6. avgusta popoldne se je delegacija odpeljala obiskat indijansko rezervacijo.

Druga seja konvencije je bila 7. avg. dopoldne in z isto je konvencija officielno zaključena. V nedeljo 8. avg. je bila velika povorka jo mestu, nato pa odhod na piknik na Sandy Pointu.

Delegacija se obnaša vzorno. Štirje clevelandski delegati, namreč Primc in Poklar od društva št. 173, in Zalar in Doblekar od društva št. 37, vzbujajo mnogo pozornosti in veselja s svojim lastnim orkestrom.

J. S. K. Jednota je štela 30. junija 1937 v mladinskem oddelku 9103 člane, v odraslem pa 13,994, skupaj 23.097 članov.

To je najvišje število članov v zgodovini Jednote. V prvi polovici tega leta se je število članstva pomnožilo za 2,736.

Zanimive vesti iz stare domovine

Velika škoda vsled požara.

Požar je uničil mlin Jakoba Bračka v Radvencih v Sl. gor. Vneli so se ležaji, ogenj je hipoma zajel leseno ogrodje in valjčne stroje. Rešiti se ni dalo ničesar. Mlin je pogorel do tal. Škoda je zelo velika, deloma pa je pokrita z zavarovalnino.

Gramoz ga je zasul.

V Belnici ob Dravi se je v gramoznici vdrl gramoz ter zasul delavca Ivana Poglovnika. K sreči je bila pomoč naglo pri rokah ter sta ga njegova tovariša Hernah in Sartling odkopala. Poglovniku je peza zlomila desno nogo pod kolenom.

V Savi utonil.

Utonil je v Savi pod mostom na Črnučah pri Ljubljani 25 letni mehanik Ladislav Novotny.

Strela vžiga.

Huda nevihtaGa oztlapili Galicija. Huda nevihta je nad Galicijo divjala z močnim nalivom in grmenjem. Strela je udarila v velik kozolec posestnika Polaka Janeza p. d. Matka v Hramšas ter mu ga popolnoma upepelila. Polak je bil zavarovan za 25.000 Din ter se je zavaroval šele pred nekaj meseci, ker mu je že enkrat udarila strela v hišo.

Sv. Jernej pri Ločah

V vasi Ličnica je pogorelo gospodarsko poslopje posestnika Cvahte Janeza. Goreti je začelo zjutraj ob pol 5. Živino in nekaj orodja so rešili. Ogenj je najbrž bil podtaknjen. — V isti vasi je umrla , zadeta od kapi, posestnica Cvahte Marija, Ko ji je popoldne prinesel pastorek na njivo malico, jo je našel mrtvo. Pastorek je pred kratkim ušel iz Studenca pri Ljubljani in je doma v svoji norosti delal vsemogočo škodo. Baš isti dan je na domu pobil šipe in polomil in raztrgal podobe v sobi. Žalost zaradi fantove bolezni je zelo vpliva na rajno in pospešila njeno smrt.

Skok v ribnik v parku.

Ko se je sprehajal znani mariborski planinec g. Kravos po mestnem parku, je začul iz ribnika nenadoma pljusk ter videl da je skočila v ribnik ženska, ki se je začela potapljati. V tistem času je prišla mimo skupina kaznjencev, ki je šla na delo, pa se je eden kaznjencev, ki je bil dober plavač, naglo slekel ter planil za žensko v ribnik. Posrečilo se mu je, da jo je po hudem naporu spravil na površje in k bregu. Bila je to 35 letna šivilja Amalija Reš iz Krčevine, ki si je že pred tedni prerezala žile na rokah, pa so jo takrat rešili.

Smrtna kosa.

V starosti 67 let je umrl Josip Arnič, šolski upravitelj v pokoju, stanujoč na Bregu. — V celjski bolnišnici je umrl 61 letni delavec Martin Vouk iz Lemberga pri Šmarju pri Jelšah. — Po daljšem bolehanju je umrl Anton Fazarinc, bivši veleposestnik in trgovec z vinom v Ostrožnem pri Celju. Pokojnik je bil 11 let župan okoliške občine in 42 let odbornik občine.

Umrla je v 84 letu starosti ga. Zojica Lazarevič, mati predsednika Cinkarne d. d. v Celju g. Todorja Lazareviča.

V Strossmarjerjevi ulici 28 v Mariboru je umrla vpok. šolska voditeljica Marija Blahna v starosti 75 let. — V Vrazovi ulici na Pobrežju je pokosila smrt 76-letnega Alojzija Ploja.

Zopet uboj v pijanosti.

Alkohol je zopet terjal svojo žrtev. V Grušovi pri Sv. Petru pri Mariboru so se v pijanosti stepli delavci, ki so zaposleni pri cestni gradnji Sv. Peter-Ložane. V pretepu je dobil Ivan Prunko, živinski prekupčevalec, silovit udarec z nožem v glavo. Ostrina noža mu je prebila lobanjo ter se mu zarila v možgane. Prunko je bil pri priči mrtev.

Alkohol ga je pognal v smrt.

V Stražunskem gozdu pri Pobrežju so našli mrtvega 59 letnega vpokojenega železničarja Karla Brollija. Visel je v sedečem stanju na boru ter je bil še gorak, ko so ga odrezali, vendar so bili poskusi, da bi ga obudili v življenje, zaman. Brolli je bil vdan alkoholu ter je žalostno dejanje izvršil v pijanosti.

Tri žrtve v smrtni nevarnosti.

V bolnišnico je bilo prepeljanih večje število poškodovancev, med temi trije s smrtnonevarnimi poškodbami. To so: 38 letni delavec Rudolf Pavalec iz Hompoša pri Hočah, katerega je naznanec napadel iz zasede ter mu s kolom prebil lobanjo; 42 letni tovarniški delavec Ivan Gradišnik od Sv. Petra, ki ga je v vinotoču napadel njegov tovariš s sekiro, mu zlomil levo roko ter prebil lobanjo; viničar Franc Svenšek iz Gradišča, katerega je obdelal njegov zet. Najprej je vrgel tasta v gnojno jamo, potem pa mu je z vilami zadal življensko nevarne poškodbe na glavi.

FRENCE FERŽOU:

Centimetrski romani

Geslo: "Kilometerske lahko piše vsaka šema".
Oštarijski argument

Socialni roman

I.

Pri Jožnekovih so slabo živeli. Majhen lez, v sredi njivica, kjer je vsako leto zraslo dvanajst košev krompirja, trije peharji fižola in dva peharja boba. Imeli so še kozo in pet kokoši pa tri otroke: Janeza, Mico in Matevža.

II.

Revščina je bila resnična, prava in domača; podedovana od roda do roda. Stara dva sta delala pri sosedih, otroci pa so čakali do večera, kaj jim bosta prinesla jesti. Zato otroci niso bili za nobene rabo. Rasli pa so vseeno, čeprav bolj lačni ko siti, dorasli so in se pričeli starati. Niti las ne pade z glave brez božje volje, kako bi odpadla tolika revščina!

III.

Stara dva sta umrla, eden za Veliko noč, drugi za Binkošti.

IV.

— Kaj bo pa zdaj? —

Tako so se izpraševali in se začudeno gledali.

— E, do jeseni bo že kako, potem pa, kar bog da! —

Tako je odločil Janez, po letih najstarejši, po pameti najzrelejši.

V.

Jesen je prišla. In so dejali:

— Huda zima bo! —

Janez je napravil razpored; po bratovsko, kakor so stare šege in navade.

— Jaz, ki sem Janez in najstarejši, jaz pojdem v Bukovec k žlahti. Naša stara teta so bili tam omoženi. Bo že kako! Dve kravi imajo in za Božič včasih zakoljejo prašiča. Ti, Mica, pojdi v Kališče, tudi tam je stara žlahta, saj te bodo menda še poznali. Ko so včasih še v cerkev hodili, so pri nas spravljali marele. To jim lahko poveš, če bi te ne hoteli poznati! —

Matevž je pohlevno čakal:

— Kam pa jaz? Kaj si odločil, o Janez, po letih in pameti prvi med nami. —

— Kaj vem, druge žlahte ni, vse je od lakote pomrlo. Najbolje bo, da greš beračit. Saj zima ni večnost!

VI.

Kakor sklenjeno, tako storjeno. Janez in Mica sta povezala culo. Matevž pa je iz stare vreče napravil bisago, jo vrgel čez ramo in vzel v roke suho leskovko; spomin na rajnega očeta.

S konopcem od lipovega lubja je Janez zavezal hišna vrata, kajti on je bil gospodar.

Spomladi so se vrnili. Odvezali so vrata in sedli za mizo. Gledali so radovedno.

I, kako je bilo, kako? —

Mila pravi:

— Veste, žlahta je raztrgana plahta! Zdaj — so rekli, prideš, ko ni nobenega dela! Manjka se nam žlahte za jed in ležanje! Poleti pa ni nikogar, garaj in delaj sam! In tudi če bi imeli kaj srca in usmiljenja, ko pa sami nič nimajo. Saj vesta, kaj poje pesem: "Kališče še vandrovec ne obišče!"

— Z žlahto je tako. — se je počasi odkašljeval Janez, — čim več imajo, slabši so. Še jedli so skrivaj! Samo ostanki so bili zame! In še to z godrnjanjem! Ne, k žlahti ne grem nikoli več!

Končala sta prva dva in z velikim upanjem gledala Matevža, češ, čeprav je najmlajši, je najboljše odrezal od vseh treh.

Matevž pa je bil jako slabe volje po vsem tem, kar je slišal:

— Tako vama povem po pravici in resnici in nič ne bom zamolčal: naj hudič vzame še beračijo! —

Zgodovinski roman

I.

Na Koroško se je priklatil v starodavnih časih volk, vreden svojega imena. Kradel je ovce in koze, pse in maške, in žrl, žrl vse dni in noči. Ni delal razlike ne med dlako ne med mesom, ne med krvjo ne med kostmi, ne med črevi ne med onim, kar se je po njih pretakalo. Tak je volk, če je mož na mestu in fant od fare!

II.

Ko je škoda vpila po maščevanju do neba, so ga Korošci vjeli. Pa ga niso ubili. Med posvetovanjem sodnikov se je čulo:

— O, nismo mi Kranjci, pa da te ubijemo pa mirno vrbaska in drinska banovina! O ne in trikrat ne! Če smo že našli in vlili zmaja, ki takoj zatuli in zamiga z repom, ko stopi devica na trg, si bomo tudi za tebe izmislili primerno kazen.

III.

Ko je tistega leta nehalo pomladno deževje, ki je trajalo do jeseni, so bili sodniki s sodbo gotovi. Brez olajševalnih okolnosti in brez kakršnihkoli nad in upov v milost deželnega kneza za pomiloščenje:

— Oženili ga bomo! —

V tistih časih so bili koroški sodniki kruti in neizprosni.

IV.

In so starega požrešnega volka oženili. Da ste ga videli! To je res kazen. Kradel je s podvojeno močjo, ali ni žrl, vse to so storili drugi. Najpoprej žena, potem žlahta, pozneje otroci, pa hišni prijatelji, pa poslovne zveze, pa politična znanja, pa posvetna in cerkvena gosposka, pa občina, pa domača srenja. In ko je prišel do konca, pa preden je prišel na vrsto, se je že začelo od kraja.

V.

Vse noči je bil na nogah, vse hleve je obtekel, vsa dvorišča obvohal. Znaša domov, pa zopet na lov. Vse je bilo premalo in ni nič izdalo. Začel je poleg tega s spekulacijo. Najprej s tujimi valutami. Po malem s saharinom in kokainom. Pripravljal se je na konkurz, kupoval srečke in trdno računal z glavnim dobitkom. Udal se je vrhutega še korupciji: skratka vse je poskusil, kakor drugi solidni sodobniki.

Hujšal je od dne do dne. Ne, ljudje božji, taka kazen ni za volka! Ko je tistega leta prvikrat posijalo sonce, je umrl!

ŠKRAT

Tu in tam vidimo zapisano: "Painter, direktor Union Trust banke, ki je od svoje strani prikrajšal vlagatelje za $590,000, je bil že dovolj kaznovan." — Morda, pa menda ne toliko, kolikor oni, ki so izgubili v banki svoje prihranke.

Dr. H. A. Vincent iz Wellingtona, Kans., je preiskoval človeka, ki je imel srčno hibo. Po natančni preiskavi je rekel pacientu: "Varujte se, kajti vsako minuto utegnete odriniti v krtovo deželo." Komaj je to rekel, se je zgrudil in umrl. Podlegel je srčni hibi . . .

Polarni letalec Gromov

Se že 22 let bavi samo z letalstvom ter instinktivno takoj občuti nedostatke v aeroplanu

Polkovnik Mihael Mihajlovič Gromov, ki o njegovem rekordnem poletu iz Moskve preko Severnega tečaja v Kalifornijo govori ves svet, šteje danes 39 let, že 22 let se bavi samo z letalstvom.

Je sin malega podeželskega zdravnika. Navzlic odporu svojega očeta se je posvetil letanju. Prvi korak k temu je storil, ko si je iz — dežnikov sestavil nekakšno jadralno letalo in se s to primitivno pripravo, ne ozirajoč se na padec, spuščal z vseh mogočih višjih točk v globino.

Potem je stopil v neko pilotsko šolo in v svojem 19. letu je že sam učil druge osebe letanja. Šolsko letalo, ki mu je bilo na razpolago, je bil star Farmanov aparat iz lesa in platna, ki ga je v svetovni vojni preluknjalo nešteto krogel.

Pred enajstimi leti se je Gromov prvič proslavil pred svetom, ko je v treh dneh obletel Evropo in postavil vsega upoštevanja vreden rekord. L. 1934 je dosegel svetovni rekord v nepretrganem poletu na veliko razdaljo. Bavi se pa v glavnem s tem, da vodi nova letala na prvih poletih, stvar, ki je bila tudi posebnost nedavno tragično preminulega švicarskega letalca Mittelholzerja.

V zadnjih šestnajstih letih ni bilo novega aparata iz slovitega sovjetskega aerodinamičnega osrednjega zavoda, ki bi ga ne bil Gromov vodil na prvem poletu, pa naj so bili to najmanjša lovska letala ali ogromni osemmotorniki, kakršen je "Maksim Gorki".

Tupolov, glavni konstrukter omenjenega zavoda, je nekoč dejal, da občuti Gromov nagonsko vsak nedostatek novih aparatov. Drugače spada Gromov tudi med najboljše ruske strelce in o njegovi veliki moči govori dejstvo, da dvigne še danes sto kiligramov s prosto roko. Njegov spremljevalec na polarnem poletu, drugi pilot major Jumašev, ima svetovne rekorde za višinske polete otovorjenih letal. Tudi Jumašev je orjak in celo za glavo višji od Gromova.

ALEKSANDER LIČAN:

Spomini iz Sibirije

Drugo jutro je sneg pobelil Vladivostok in s svojo snežno odejo pokril mrtvece, ki so od boja ostali okrog postaje: Rdeča kri je puščala svoje sledove v novem snegu. Koliko mladih ujetnikov, nestrpno čakajočih parnika, da jih odpelje v domovino, je pustilo tu svoje mlado življenje! Postaja je bila natrpana z ranjenci, ki smo jih za silo obvezali in spravili v razne vladivostoške bolnišnice, mrtvece pa smo naložili v gnojne koše ter jih nato pokopali v skupnem grobu.

Naval tujcev v Vladivostoku. — Čudodelni doktor. — Bolniki in zdravniki. — Dr. Aleksandra Andrejevna. — Kupčije in verižniki.

Vladivostok, ki je bil nekaj dni pooplnoma mrtev, je spet oživel. Ulice so bile posebno proti večeru prenapolnjene z elegantnim občinstvom. Vsi bari, kinematografi in kavarne so bile prenapolnjene, denar so metali proč kar na debelo; kdor je hotel, je lahko zaslužil lepe novce. Vse je hotelo živeti čez mero; lepe ženske in izvrstna vodka so imele ves Vladivostok v svojih opojnih mrežah.

Medtem, ko je vsa Rusija krvavela, je v Vladivostoku vladala zabava. Tujih dobrih valut je bilo polno mesto; denar so tako lahkomiselno zapravljali, da sem večkrat mislil, koliko krvavih žuljev ubogih davkoplačevalcev skoro vsega sveta se tu lahkomiselno uničuje. Bila je tu res prava Sodoma in Gomora. To življenje me ni popolnoma nič mikalo, zato sem po končani službi ostajal doma in čital razne ruske pisatelje.

Nekega večera je prišla k meni elegantna ruska dama in me prosila, naj grem z njo. Imela je bolnega dvanajstletnega sinčka. Šel sem in med potjo mi je povedala, da je izvedela od nekega železničarja, da zdravim ljudi brez zdravil, na nekak čudežen način. Začel sem se ji smejati, a ona je bila globoko užaljena.

"Poslušajte," mi je rekla, "že razne zdravnike sem poklicala k malemu, a siromaček je čedalje slabši."

Prispela sva do njenega doma. Stopil sem v sobo k malemu bolniku. Mirno je ležal v beli postelji. Mati mu je obljubila, da privede avstrijskega zdravnika, ki ga bo kmalu ozdravil; otrok me je zaupno gledal. Prisedel sem k njegovi postelji in kmalu sva postala velika prijatelja .Vedel sem mu mnogo povedati in kar proč me ni hotel pustiti. žila mu je bila normalno, a tudi vročine ni imel več. Deček je krizo prestal in je bil takorekoč rekonvalescent, ko sem prišel jaz k njemu. Ozdravil bi bil tako ali tako, ako bi bil Aleksander Aleksandrovič prišel k njemu ali ne.

Vendar je bila vsa družina in tudi vsa okolica prepričana, da sem edino jaz rešil malčka gotove smrti, kar je bilo zame velikanska reklama. Vse mesto je začelo govoriti o čudežnem ozdravljenju. Gospa me je bogato obdarila in me priporočila na vse strani. že drugi dan sem imel drugi, a mnogo hujši primer. Žena bogatega trgovca me je prišla prosit pomoči za zelo bolnega moža, kar je tudi on izvedel za čudežno rešitev malega Ksenija. Bil sem pa baš v železniški službi, zato sem obljubil, da pridem prihodnji dan. Drugi dan sem izpolnil svojo obljubo. Komaj sem našel Kadetsko ulico, ki je bila skoro na periferiji mesta.

Stopil sem v razkošno stanovanje in zapazil v naslonjaču sedečega 45letnega moža, bolj smrti kakor človeku podobnega. Ves srečen mi je rekel, da me je že nestrpno pričakoval, češ, edino od mene je odvisno njegovo življenje ali smrt. Tolažil sem ga, naj se umiri, in mu obljubil, da napravim vse, kar bo v moji moči. Preiskal sem ga in ugotovil, da imam pred seboj bolnika v zadnjem štadiju tuberkuloze. Obljubil sem mu, da ga drugi dan spet obiščem, in ves potolažen mi je podal mrzlo roko. Gospa me je čakala v predsobi in me nagovorila. Skomignil sem z rameni. Takoj me je razumela.

"Vemo," je rekla, "da ni več rešitve za ubožca; zaradi otrok bi pa želela, da napravi oporoko. Saj poznate ruske zakone: brez oporoke se premoženje razdeli in bo vse uničeno. Mojemu ubogemu možu se pa nihče ne upa povedati, da je to neizogibno potrebno. Ko mu je zdravnik zadnjič le namignil o tem, je bil ves iz sebe, da to pomeni smrt, in bolezen se je obrnila na slabše."

(Dalje prihodnjič)

ZASTONJ!

4 SKODELICE

GARFIELD ČAJA

da se vam pokaže kako LAHKO

SE ČISTITE ODZNOTRAJ

Vradoščeni boste, ko boste občutili kako vas ta čaj poživi čez noč in kako vas očisti zaprtja, ki vas muči, povzroča glavobol, itd. Garfield čaj ne dela čudežev, toda ako ste ZAPRTI vam bo gotovo pomagal. 10c in 25c v lekarnah ali PIŠITE ZA BREZPLAČEN POSKUS Garfield čaja in Garfield praška proti glavobolu na: GARFIELD TEA CO., Dept. C, Brooklyn, N. Y.

ZA KAŠELJ

Samo par požirkov in—kot bi odrezal—je olajšanje tu!

Vsi kašlji so enaki pri Buckley's zdravilu (trikratno močnem) — en požirek tega izvrstnega zdravila kmalu ustavi navaden kašelj — trdi, dobro ukoreninjeni kašlji so pa olajšani s par požirki — in nič več vam ni treba trpeti po noči, ko ne morete spati.

Buckley's je drugačno zdravilo — deluje hitro "kot da bi odrezal." Ne vzemite nadomestkov — jamčeno, 45 in 85 centov v vseh lekarnah. W. K. Buckley. Inc., Rochester, N. Y.

Kdo je ubil program sodne reforme

Znani washingtonski publicist Jay Franklin piše, da bi bil Roosevelt lahko rešil svoj načrt za reformiranje, oziroma povečanje najvišjega zveznega sodišča, ako bi bil pripravljen pristati na kupčijo z nazadnjaškimi demokratskimi senatorji iz južnih držav. Cena, ki se jo je od njega zahtevalo, je bila sledeča:

Administracija naj privoli na pogreb zakonskega načrta za minimalne mezde in maksimalni delovni čas. Roosevelt bi moral odprto napasti C. I. O. Dajatje za relifna dela naj bi se skrčilo še za nadaljnih 10 odstotkov. Z drugimi besedami rečeno, administracija naj bi kapitulirala na celi črti, kar se tiče njenega socijalnega in delavskega programa.

Vodja skupine, ki je bila pripravljena na tako kupčijo, je podpredsednik Garner., burbonec iz Texasa.

Roosevelt v to kupčijo ni hotel privoliti — kar mu je v največji kredit — in tako se je zgodilo, da so vprizorili nanj političen atentat ljudje, ki bi v ogromni večini danes nikdar ne sedeli v zvezni zakonodaji, da se niso pri vseh treh splošnih volitvah l. 1932, '34 in '36, držali za Rooseveltovo suknjo ter lovili in dobili ljudske glasove pod pretvezo, da bodo podpirali njegove socialne reforme.

* * *

Prav tako izdajalsko so nastopili v tej važni borbi nekateri senatorji, ki so v preteklosti radi nastopali kot "liberalci". Vodja tega krila je bil senator Wheeler iz Montane. Ljudje, ki ga poznajo, pravijo, da se je vrgel v boj proti Rooseveltu največ vsled tega, ker je videl priliko, da zasenči Rooseveltov vpliv v demokratski stranki, samega sebe pa da potisne v ospredje kot možnega predsedniškega kandidata pri prihodnjih volitvah.

Tretji in zelo važen faktor je bila tragična razcepljenost organiziranega delavstva.

* * *

Ako sploh od katere strani, tedaj je imel Roosevelt pravico pričakovati baš od delavstva, da se bo enodušno in odločno zavzelo za njegov program. Tega pa ni bilo. Tisti vpliv, ki ga delavstvo poseda, je bil oslabljen, vsled boja med C. I. O. in A. F. of L.

In končno — burbonski interesi, ki razpolagajo z neomejenimi svotami za kurupcijske svrhe, so prepregli senat s svojimi lobisti ter s pomočjo nelojalnosti in nezaslišne sabotaže na visokih mestih v kongresu in v administraciji zabili žebelj smrti v Rooseveltov sodni program.

Tako se nam nudi paradoksni prizor: Predsednik, kateremu je ljudstvo šele pred dobrim pol letom izreklo največjo zaupnico, katere je bil še kdaj deležen kak poglavar ameriške republike, je bil poražen v vprašanju, ki mu je bilo najbolj pri srcu, reakcija, ki je bila tistikrat od ljudstva v prah pomandrana, pa slavi zmago.

* * *

Vprašanje sedaj je, ali si bodo ljudje zapomnili izdajalce ter jih pri prvi priliki plačali, kakor so zaslužili. Nahajamo se v zmedenih časih. Propagandni mlini reakcije so na delu noč in dan in svojo robo kažejo v tako različnih barvah in oblikah, da se je resno bati, da to ni zadnja zmaga, katero slavi fronta demagogov in ljudskih izkoriščevalcev.

"Napredek"

KAKO JE TO?

Ako je res, kakor pogosto trdijo organi reakcije, da ni med fašističnima režimoma v Italiji in Nemčiji in med režimom v Sovjetski Rusiji nobene razlike, zakaj pa isti organi bolj ali manj odkrito hvalijo Mussolinija in Hitlerja, za Stalina pa nimajo nikoli dobre besede?

Mi se ne ogrevamo za nobeno diktaturo, ampak če se nočemo skregati z lastno pametjo, potem moramo priznati, da med Nemčijo in Italijo ter Sovjetsko Rusijo obstoji velikanska razlika. Drugačnih misli postanemo šele, kadar se bodo organi Wall Streeta začeli navduševati za Stalina.

Pristopajte k Cankarjevi ustanovi in naročajte se na "Cankarjev glasnik". Pokažite, da naprednjaki ne znamo samo govoriti, temveč tudi ustvarjati, kadar se za nekaj zavzememo! Pokažimo, da smo še krepki in čili in se ne mislimo še podati reakciji!

HOW OFTEN CAN YOU KISS AND MAKE UP?

FEW husbands can understand why a wife should turn from a pleasant companion into a shrew for one whole week in every month.

You can say "I'm sorry" and kiss and make up easier before marriage than after. Be wise. If you want to hold your husband, you won't be a three-quarter wife.

For three generations one woman has told another how to go "smiling through" with Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound. It helps Nature tone up the system, thus lessening the discomforts from the functional disorders which women must endure in the three ordeals of life: 1. Turning from girlhood to womanhood. 2. Preparing for motherhood. 3. Approaching "middle age."

Don't be a three-quarter wife, take LYDIA E. PINKHAM'S VEGETABLE COMPOUND and Go "Smiling Through."

Help Kidneys

Don't Take Drastic Drugs

Your Kidneys contain 9 million tiny tubes or filters which may be endangered by neglect or drastic, irritating drugs. Be careful. If functional Kidney or Bladder disorders make you suffer from Getting Up Nights, Nervousness, Loss of Pep, Leg Pains, Rheumatic Pains, Dizziness, Circles Under Eyes, Neuralgia, Acidity, Burning, Smarting or Itching, you don't need to take chances. All druggists now have the most modern advanced treatment for these troubles—a Doctor's prescription called Cystex (Siss-Tex). Works fast—safe and sure. In 48 hours it must bring new vitality and is guaranteed to make you feel 10 years younger in one week or money back on return of empty package. Cystex costs only 3c a dose at druggists and the guarantee protects you.

ARE YOU ONLY A THREE-QUARTER WIFE?

MEN, because they are men, can never understand a three-quarter wife—a wife who is all love and kindness three weeks in a month and a hell cat the rest of the time.

No matter how your back aches—how your nerves scream—don't take it out on your husband.

For three generations one woman has told another how to go "smiling through" with Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound. It helps Nature tone up the system, thus lessening the discomforts from the functional disorders which women must endure in the three ordeals of life: 1. Turning from girlhood to womanhood. 2. Preparing for motherhood. 3. Approaching "middle age."

Don't be a three-quarter wife, take LYDIA E. PINKHAM'S VEGETABLE COMPOUND and Go "Smiling Through."

Asthma Cause

Fought in 3 Minutes

By dissolving and removing mucus or phlegm that causes strangling, choking, Asthma attacks, the doctor's prescription Mendaco removes the cause of your agony. No smokes, no dopes, no injections. Absolutely tasteless. Starts work in 3 minutes. Sleep soundly tonight. Soon feel well, years younger, stronger, and eat anything. Guaranteed completely satisfactory or money back. If your druggist is out ask him to order Mendaco for you. Don't suffer another day. The guarantee protects you.

ZGUBILA JE 20 FUNTOV DEBELOSTI

Bodite živahni in vitki — to imate lahko ako ne posušate klepetulj. Ako hočete shujšati ne vživajte veliko mastnih jedil, masla, smetane in sladkarij — povžijte več sadja in zelenjave in vzemite vsako jutro pol žlice Kruschen Salts v kozarcu vode.

Mrs. Elma Verille, Havre de Grace, Md., piše: "Shujšala sem za 20 funtov. Sedaj mi obleka dobro pristoja." Nobene drastične telovadbe, ako vsaki dan povžijete Kruschen Salts.

IZNEBITE SE GLAVOBOLA

Olajša mesečno trpljenje

Brez opija ali kinina

Ali vas nadlegujejo hudi glavoboli? Iznebite si jih! Za hitro odpomoč — brez kinine, bromida ali opija — poskusite Garfield prašek proti glavobolu. Za povžiti štiri krat 10c, 12 za 25c.

GARFIELD

Prašek proti glavobolu

ZASTONJ! Pišite za brezplačen poiskus Garfield praška proti glavobolu—tudi Garfield čaj proti zapiranju. Pišite Garfield Tea Co. Dept. T, Brooklyn, N. Y.

Full-flavored

—perfect for cooking!

● *Kraft* American has a mellow, full-flavored richness that makes it perfect for sandwiches. And for cooked dishes you can depend on *this* American Cheese to melt *perfectly*.

KAJ SE JE ZGODILO

Novice o dogodkih doma in po svetu dobite dnevno v

Enakopravnosti

6231 ST. CLAIR AVE.

HEnderson 5311-5312

Društveni KOLEDAR

AVGUST

15. avgusta, nedelja — Prosvetni klub S. N. Doma piknik Slovenske šole S. N. Doma na Močilnikarjevih farmah.

15. avgusta, nedelja — Dr. Sloga piknik na Stuškovi farmi.

15. avgusta nedelja — Piknik kluba Slovenskih Zapadnih društev pri Hartman's Grove, North Royalton, Ohio.

22. avgusta, nedelja. — Piknik društva "Jadran" na Pintarjevih farmah.

29. augusta, nedelja — Piknik Soc. kluba št. 28, JSZ pri Zornu na Bradley rd.

SEPTEMBER

4. septembra, sobota — Skupna društva S. S. P. Z. Olimpiada tri dni v avditoriju S. N. D.

5. septembra nedelja — Društvo "Nanos", št. 264, SNPJ priredi piknik pri Zornu na Bradley Road.

4. 5. in 6. septemra — Skupna društva S. S. P. Z. Olympiada v Auditoriju S. N. Doma.

11. septembra, sobota — Društvo Sv. Janeza Krstnika 37 JSKJ. Plesna veselica v Avditoriju Slov. Nar. Doma.

12. septembra, nedelja — Jugoslovanski Delavski Narodni Dom v West Parku otvori kampanjo za novi narodni dom, z velikim piknikom in bogatim sporedom.

18. septembra sobota. — Društvo Comrades 566 SNPJ Plesna veselica v avditoriju S. N. Doma.

18. septembra sobota — Young Men's Democratic Klub 32. warde, ples v S. D. D. na Waterloo Rd.

19. septembra, nedelja — Koncert Združenih mladinskih zborov v Slovenskem Narodnem Domu.

25. septembra sobota — Martha Washington 38 SDZ Plesna veselica v avditoriju S. N. Doma.

25. septembra, sobota NYCRR Electrician's Union ples v S. D. D., Waterloo Road.

26. septembra, nedelja, — SDZ Modern Crusaders prireditev v SDD Waterloo Rd.

26. septembra nedelja. — Nationality Radio Club, Koncert, v Auditoriju S. N. Doma.

26. septembra nedelja. — Igra in ples pevskega zbora Cvet, v S. D. D. na Prince Ave.

OKTOBER

2. oktobra, sobota — Peto obletnico obhaja Slov. ženska zveza v Sachsenheim, 7001 Denison Ave.

2. oktobra sobota — Društvo sv. Anna 4 SDZ. Plesna veselica v Avditoriju SND.

2. oktobra, sobota — Roaming Knights, ples v SDD, Waterloo Rd.

3. oktobra, nedelja. — Igra Dr. Anton Verovšek v SDD na Waterloo Rd.

3. oktobra, nedelja. — Koncert "Kanarčkov" v Slovenski Delavski dvorani na Prince Ave.

9. oktobra sobota — 23rd Ward Democratic klub, Ple v Auditoriju SND.

9. oktobra, sobota — Emanon Club ples v SDD na Waterloo Road.

10. oktobra, nedelja — Društvo Blejsko jezero, SDZ, 10 letnica v SDD na Waterloo Rd.

10. oktobra, nedelja — Pevski zbor "Sloga" priredi koncert v Slovenskem Narodnem Domu.

16. oktobra, sobota. — Slovenske Sokolice 442 SNPJ Plesna veselica v avditoriju SND.

17. oktobra, nedelja — Radnička organizacija, Koncert in Ples v Auditoriju S. N. Doma.

17. oktobra, nedelja — Hrvatska Sloboda, NHZ, prireditev v S. D. D. na Waterloo Rd.

22. oktobra, petek — Community Welfare Club, Zabava v prizidku S. N. D.

23.oktobra, sobota — Plesna veselica Slovenske Zadružne Zveze se vrši v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

23. oktobra, sobota. — Društvo Clairwoods 40. SDZ Plesna veselica v Avditoriju S. N. D.

24. oktobra, nedelja — Združene Slovenke, ples v SDD, na Waterloo Rd.

24. oktobra, nedelja — Pet-letnico obhaja društva Commodores, 742, SNPJ v Sachsenheim, 7001 Denison Ave.

24. oktobra, nedelja, — Mlad. Pevski zbor "Slavčki" Koncert v Avditoriju S. N. Doma.

30. oktobra, sobota, — Društvo Carniola Hive 493 T. M. Plesna veselico v Avditoriju SND.

30. oktobra, nedelja. — Cheery Pickers Club ples v S. D. D., na Waterloo Rd.

31. oktobra, nedelja — Mladinski ples v S. D. D. na Waterloo Rd.

NOVEMBER

6. novembra sobota — Roust-About Club, Plesna veselica v Avditoriju S. N. D.

7. novembra nedelja — Blaue Donau, Jesenski koncert in ples v avditoriju S. N. D.

7. novembra, nedelja — operetta pevskega dr. Jadran v SDD na Waterloo Rd.

7. novembra, nedelja. — 25-letnica društva "Kras". 8, SDZ v Slovenskem Domu na Holmes avenue.

13. novembra, sobota. — Društvo Slovenec št. 1 SDZ Plesna veselica v Avditoriju S. N. Doma.

14. novembra nedelja — Sam. Pevski zbor "Zarja" Opera in Ples v Auditoriju S. N. D.

20. novembra sobota — društvo Svobodomiselno Slovenke št. 2 SDZ Plesna veselica v Avditoriju SND.

21. novembra nedelja — Slov. Pevsko društvo "Lira" Koncert v Avditoriju SND.

21. novembra, nedelja — Pevski zbor "Cvet" priredi Koncert v Slovenski Delavski dvorani na Prince Ave.

21. novembra, nedelja — Koncert pevskega zbora "Cvet" v S. D. D. na Prince Ave.

25. novembra četrtek — Soc. Pev. zbor "Zarja" Koncert v Avditoriju S. N. Doma.

26. novembra petek — društvo Sv. Cyrila in Metoda št. 18 S. D. Z. Prireditev v Avditoriju Slov. Nar. Doma.

27. novembra sobota — Warrety Club, Ples v Avditoriju SND.

DECEMBER

4. decembra sobota. — Društvo Spartans, št. 98 SSPZ. Plesna veselica v Avditoriju SND.

22. decembra, sreda, — Addressograph Union, prireditev v S. D. D.

OLD PEOPLE find way to keep breath wholesome

Halitosis (bad breath) quickly yields to Listerine, safe antiseptic and deodorant

Either because of stomach disturbances, food fermentation, or the wearing of false teeth, old people frequently have halitosis (bad breath). No wonder others consider them a nuisance.

But now Science has found that the regular use of Listerine will often overcome offensive mouth odors due to the fermentation of tiny bits of food on mouth, teeth, or dental plate surfaces.

This safe antiseptic and quick deodorant works quickly. It cleanses mouth, teeth, and gum surfaces. Halts fermentation and putrefaction, a major cause of odors, and then counteracts the odors themselves.

Try using Listerine every two or three days. See how much more wholesome it leaves your mouth. How it sweetens your breath. Lambert Pharmacal Co., St. Louis, Mo.

Don't offend others · Check halitosis with LISTERINE

VATIKANSKA STRAŽA S PUŠKAMI

Mrzlica oboroževanja, ki se je polastila vse Evrope, si je utrla pot tudi v Vatikan, kjer so znani Švicarji zamenjali svoje starinske helebarde s puškami. V svojih slikovitih uniformah, za katere je izdelal osnutek še Michelangel, služijo Švicarji papežu že 800 let.

M. Zevaco:

FAVSTA

ZGODOVINSKI ROMAN

"Menda! . . ."

"Dve sta, pravite?"

"Dve: Magdalena in Ivana."

"Ubožici!" je zamrmral Pardaillan, kakor bi se kesal radosti, ki ga je prešinila v prvem trenutku.

"Za Boga, vitez," je šepnil Karel, "ali mar kaj sumite? . . ."

"Zdaj ne več. Mislil sem . . . a čemu bi govoril o tem? . . . In vendar!" je povzel.

"Ako ne vidite ničesar sumljivega, pojdiva," je rekel Karel. "Groza me je takih prizorov."

"Narobe," je velel Pardaillan. "Naprej!"

In že si je z laktmi in rameni krčil pot proti grmadama.

"Pozdravljeni, gospod vitez," ga je zdajci ogovoril ženski glas.

Pardaillan je pogledal naličeno ženšče, ki ga je tako drzno prijelo za komolec.

"Kje, vraga, sem vas že videl, prijateljica?"

"Ali ne pomnite gostilne pri 'Dobri nadi'? Videli ste me tisti večer, ko ste prišli k ciganki . . . k vedeževalki . . . Dva srebrnjaka ste mi dali! . . ."

"Loizonka!" se je nasmehnil vitez.

"Oh, vendar me še poznate!" je veselo vzkliknila deklina.

"Kaj delaš tu?" je vprašal Pardaillan, ganjen po njenem hvaležnem, zaverovanem pogledu.

"Hm," je rekla Loizonka, "sreče iščem."

"S svojim prijateljem Rusoglavcem?"

"Vsi smo tu, gospod vitez. Le poglejte, ozrite se proti grmadama . . ."

"Nu? . . . Ničesar ne vidim razen meščanov, ki mahajo s čepicami in vpijejo, kakor bi jih drli na meh!"

"Da! Med tem, ko oni norijo, pade našim dečkom marsikaka mošnja v roke. Drevi bo pri nas velika pojedina . . . Če bi gospod vitez hoteli . . . ko vas imamo vsi v tako dobrem spominu . . ."

Pardaillan še ni utegnil odgovoriti na to laskavo povabilo, ko je množica še huje zavrvela in še besneje zakričala nego dotlej. Fourcaudki sta prihajali na morišče. Magdalena je stopala spredaj, sredi straže, ki je le s težavo odganjala kriviteljno drhal.

Karel Angoulemski je stal takrat nekaj korakovv za Pardaillanom, s hrbtom proti tisti strani, odkoder sta se bližali Fourcaudki. Njegov plameneči pogled je bil uprt v vojvodo Guiškega in njegova roka se je krčila na ročniku rapirja. Že ga je lomilo, da bi planil na oder in bi se osvetil Violettinemu ugrabitelju, morilcu Karla IX.! . . .

To je bilo baš tedaj, ko se je vzpela Loizonka na prste, da bi tudi ona kaj videla. Zagledavši Magdaleno, se je hotela prekrižati, toda roka ji je otrpnila . . . Sredi pobožnega znamenja je uzrla drugo obsojenko . . . tisto, ki naj bi bila Ivana Fourcaudova . . .

"Glej, glej!" je zamrmrala. "Oh, to je čudno!"

Tudi Pardaillan je bil zagledal obsojenko. Čeprav dotlej še ni videl Violette in je zato tudi ni mogel spoznati, ga je vendar izpreletela groza. Vojvoda Angoulemski mu je bil več ko tisočkrat opisal ta angelski obrazek, te zlate lase in te mile sinje oči...

Naglo se je ozrl na Karla. Favstine besede so mu zazvenele v spominu: ob desetih, na Grevskem trgu! . . . In baš tisti mah je bila velika ura v profosovem dvorcu deset! . . . Sredi strašne slutnje, ki ga je prešinila, je začul Loizonskine besede:

"Glej, glej, to je čudno! . . . Poznam jo! . . ."

"Poznaš jo?" je vzkliknil zamolklo in zgrabil deklino za laket. "Praviš, da poznaš to Fourcaudko? . . ."

"Kako ne bi! . . . Stanovala je pri 'Dobri nadi' s ciganom, z njegovima dolginoma in z vedeževalko, ki ste jo odveli. Imenovali so jo Violetto! . . ."

Pardaillanov obraz se je mahoma izpremenil. Z naglim pogledom je obletel Grevski trg, oder, kjer so stali oboroženi plemiči, vrste lokostrelcev in halebardirjev in vso ogromno množico, ki je nalikovala razjarjenemu morju. Nato je pogledal vojvodo Angoulemskega in brezmejno sočutje mu je zalilo oči.

"Dajmo," je rekel malone na glas, "poizkusimo, kar ni mogoče . . . Smrt, ki se obeta tu, bo vredna mojega imena!"

Loizonka je čula te besede. Videla je Pardaillana, kako je planil k vojvodi Angoulemskemu. In z bistrovidnostjo, ki je ženskam lastna v skrajnih trenutkih, uganila sama pri sebi:

"Pardaillan ljubi obsojenko! Zaradi nje je bil pri 'Dobri nadi'! Zanjo hoče umreti! . . ."

Še tisti trenutek se je tudi ona zapodila med meščane. Njen obraz je bil tako divji in njena odločnost tako srdita, da se je množica s strahom in osuplostjo razmikala pred njo. Pardaillan je med tem prišel do Karla. Odlašati ni bilo moči, treba je bilo tvegati vse za vse.

"Kam gledate?" je vprašal mladega vojvodo.

Karel se je obrnil in je uzrl Pardaillana bledega kakor smrt, z očmi kakor ostro jeklo, z drhtečimi ustnicami in z brki naježenimi kakor pred njunim prvim bojem na Grevskem trgu.

"Tja poglejte!" je rekel vitez, kažoč z roko proti obsojenki.

Ivani Fourcandovi je bilo samo še dvajset korakov do grmade . . .

Karel je omahnil. Iz ust mu je planil divji vzkrik, ki je prevladal rjovenje množice ter jeknil preko slavnostnega odra v strah in začudenje vojvodi Guiškemu, Favsti, Mainevillu, Bussiju-Leclercu, Maurevertu in vsem ostalim! . . .

Obenem s tem krikom sta se Karel in Pardaillan v besnem poletu zagnala naprej. Pardaillan je bil izdrl svoj mogočni rapir; držal ga je za rezilo, vihteč železni ročnik kakor bojni kij.

"Da, da!" je hropel Karel. "Tu hočem poginiti! Zanjo poginem! Z njo! . . ."

Pardaillan je podiral vse, kar se ni umaknilo. Železni ročnik je treskal na desno in na levo, in kamorkoli je udaril, so padali ljudje. Množica se je strahoma razmikala, vse je bežalo . . . in Pardaillan je drevil naprej kakor plameneč meteor, s krčevitim nasmehom na drgečočih ustnicah in z divjim bliskanjem zob pod naježenimi brki . . . Tuljenje, psovke in grožnje so bruhale nanj z vseh strani — toda med njim in med lokostrelci, ki so obdajali Violetto, je nastala v nekaj trenutkih široka praznina.

Violetta, še iz uma od groznega truplo, je zdajci uzrla viteza in tik nato Karla, ki mu je sledil za petami . . . Iztegnila je roke. Smehljaj n e popisnega vzhičenja ji je ozaril lice.

Brez glasu, brez misli, brez uma se je vrgel Karel naprej. Tisti mah pa so vojniki naperili sulice; Violetto je obdal sršeč kolobar jeklenih osti. Množica se je jela osveščati po prvem strahu, praznina se je polnila s srditimi postavami in z odra so se oglašali izpodbujajoči kriki:

"Bij! Kolji! . . ."

"Smrt jima! Pobijte ju! . . ."

Tu množica, tam stražarji, vmes Karel in Pardaillan: zašla sta bila med čeljusti ogromnega primaža, ki ju je moral vsak trenutek zdrobiti . . . Tedajci pa je navalilo deset, petnajst, dvajset mrko-okih ljudi z bodali v rokah. Spet so jeli padati mrtvi in ranjeni, beg se je spet začel in človeško valovje je iznova zapljuskalo ob bojnem vpitju neznancev:

"Pardaillan! Pardaillan!"

Vitez se ni vpraševal, kdo so nepričakovani zavezniki in odkod mu prihajajo na pomoč. Njegova glava ni bila več zmožna človeških misli; bil je samo še živ hudourni oblak, iz katerega je smrtnosno udarjala strela . . .

Množice se je lotevala zmešnjava, podobna panični grozi, ki časih iznenada okuži armade ter izpremeni dobljeno zmago v poraz.

"Pardaillan! Pardaillan!" so rjoveli rokovnjači, vihteč svoja bodala in razsajaje med nasprotniki kakor besi iz pekla.

Guise je stal po koncu in tulil od gneva. Maineville, Bussi in več ko sto drugih se je zapodilo v metež z golimi meči v rokah . . . Favsta je plamenela; njene oči so se upirale zdaj v nebo, kakor bi ga zaklinjale, zdaj v Pardaillana, polne nadčloveškega občudovanja . . . Zakaj res nadčloveško je bilo, kar je delal vitez v tem trenutku . . .

Njegovi nenadejani zavezniki so bili znanci in prijatelji hvaležne Loizonke, ki so videli Pardaillana pri "Dobri nadi," kjer se je milo in menilo zapisal v njihov spomin; spoznali so ga takoj, ko je navalil na lokostrelce. Udrihati po strelcih, po straži, po redarstvu in vobče po kakršnikoli javni oblasti, je bilo vsem, ki žive izven zakona in družbe, od nekdaj najslajša zabava. In tako bi se bili rokovnjači zganili že iz golega veselja, tudi da niso spoznali Pardaillana in da ni Loizonka hitela od enega do drugega ter ukazovala glavarjem rokovnjaških družin:

"Reši tega človeka, ako me hočeš še kdaj videti pod svojo odejo! . . ."

Kdor ni čul tega naročila niti ni sam poznal viteza, je posnemal zgled svojih tovarišev in je planil v boj, ne vedoč, za kaj gre. Minuta še ni prešla, ko je bila zbrana za vitezom dobršna stotina zlikovcev.

"Pardaillan! Pardaillan!" je grmelo čedalje glasneje.

In že sta trčili sili druga ob drugo. Vitezova truma, štrleča od bodal, je nalik bombi udarila skozi množico, ki se je tuleč razbegnila na vse strani. Toda za ljudstvom so stale straže z naperjenimi sulicami.

Spopad je bil strašen. Do dvajset ljudi, vojnikov in rokovnjačev je mahoma ležalo na tleh. Jeki, kletve, presunljivi viki žensk, ki so padale v nezavest, kričanje zbeganih meščanov, ki so tulili na vzbuno, vse to neštevilo glasov je zlovešče pretresalo vzduh. Tisti, ki so ohranili dovolj hladnokrvnosti, da so mogli gledati okoli sebe, so zrli neverjetno sliko . . .

Pardaillan, z obleko raztrgano od sulic, ves krvav in plameneč, je šinil kakor strela skozi vrste lokostrelcev.

"Nazaj!" sta zakričala stražarja, ki sta držala Violetto.

Vitezov rapir se je zavrtil v zraku. Železni ročnik je udaril enega stražarjev v sence, da se je zvrnil kakor klada; drugi se je umaknil; še tisti mah je vitez pograbil polunezavestno Violetto in se je obrnil, držeč ubožico na rokah.

"Ubijte ga!" je zakričal Guise s slavnostnega odra. "Ubijte ga!"

"Premagana sem! Prekletstvo je nad menoj!" je škripala Favsta . . .

Metež boja med stražo in rokovnjači je postajal čedalje srditejši; plemiči so se usipali z odra in so z dvignjenimi bodali drli nad viteza. Pardaillan je vrgel Violetto v Karlovo naročje.

"Evo ti neveste! . . ." je rekel z glasom, ki ga je pomnil vojvoda do konca svojih dni.

Karel Angoulemski, sam ves raztrgan in okrvavljen, je kakor v brezumnih sanjah prestregel mladenko. Baš tisti mah je odprla mile, sinje oči . . . Sredi peklenskega trušča, sredi dima in plamenov, ki so buhali z Magdalenine grmade, sta se spogledala . . . ne, poljubila sta se z očmi v večno slovo in v večno potrdilo svoje ljubezni . . .

"Naprej!" je kriknil Pardaillan.

In je krenil naprej, delaje pot za Karla, ki je nesel Violetto. Kam je hotel v tem ljudskem morju? Ali je korakal na slepo srečo? . . .

Ne! Njegovo bistro oko je že upreželo edino smer, v kateri je bil umik mogoč . . . ako je bil vobče mogoč! . . .

"Konji!" je rekel Karlu, kažoč na konje Guisevega spremstva, ki so bili zbrani nedaleč od odra.

In je nameril korak proti konjem . . .

"Pogini, satan!" je nekdo zatulil pred njim. A že je tudi padel pobit na tla, lahko da mrtev . . .

"Glej, glej, gospod de Mainville!" je zamrmral Pardaillan.

Nato je prijel svoj rapir za ročnik. Stopal je dalje. Ni tekel. Ni več drevil kakor prej. Korakal je odmerjeno, zavijaje se v bliske svojega meča. Rapir je žvižgal, švrkal, sikal, udarjal, suval. Kri je brizgala, ljudje so padali kakor snopje. Pardaillan, ranjen v obe roki, ranjen v grlo, ranjen v prsa, razcapan, podoben rdečemu kipu, od glave do nog oškropljen v krvjo, je stopal naprej, krijoč s svojim jeklenim vrtincem Karla in Violetto, uboga zaljubljena otroka, ki sta tonila drug drugemu v oči, kakor da ta minuta ni minuta smrti, ampak minuta njune večne združive! . . .

"Pardaillan, Pardaillan!" je lajal bojni klic rokovnjačev s hrbom pravljične trojice . . .

Vitez je dospel do konj ravno tedaj, ko se je do dvajset plemičev hkrati zapodilo proti njemu. Vzel je meč med zobe.

(Dalje prihodnjič)

NAPRODAJ

Proda se trgovina s opremo za čiščenje obleke (dry cleaning). Proda se prav poceni radi bolezni v družini. — Je na vogalu Norwood in Bonna Ave. — Vpraša se na 1204 Norwood Rd.

AKO IZVESTE NOVICO,

ki se vam zdi zanimiva, jo sporočite nam, ker bo gotovo tudi druge zanimala. Oglasite se v uradu, pišite ali pokličite telefonično

HEnderson 5311-5312

Lahko sporočite tudi našim zastopnikom:

V St. Clair okrožju:
John Renko, 955 E. 76 St.

Za Collinwood, Nottingham, Noble:
John Steblaj, 390 E. 162 St.

Za Newburg in West Side:
John Peterka, 1121 E. 68 St.

"Millions prefer it to mayonnaise—costs less!"

● Miracle Whip is *different*—delicious! The time-honored ingredients of mayonnaise and old-fashioned boiled dressing are combined in a new, skillful way. Given the long, thorough beating that French chefs recommend for ideal flavor and smoothness—in the Miracle Whip beater that's *exclusive* with Kraft. ●

CEDAR POINT ON LAKE ERIE

JUNE 12th to SEPT. 6th

Visit this beautiful peninsular resort which extends seven miles out into the cool waters of Lake Erie... Plan for a day, a week or your entire vacation... NEW FACILITIES NEW IMPROVEMENTS

★ BATHE on the "World's Finest Beach"
★ RIDE over the new scenic bridle path.
★ PLAY TENNIS on our fast courts.
★ DANCE in the new Cocktail Terrace.
★ THRILL to the many other new facilities, sports and amusements.

HOTEL BREAKERS AND BON AIR - COOL - COMFORTABLE-ALL OUTSIDE ROOMS AT MODERATE PRICES

Located on Ohio No. 2, U. S. 6, just 53 miles west of Cleveland...also accessible by rail, bus and interurban to Sandusky, Ohio, and by steamer from Cleveland, Ohio.

Mail this Coupon for further details

CEDAR POINT-ON-LAKE ERIE, SANDUSKY, OHIO.
Send, without obligation to me, your latest literature.
NAME.....
ADDRESS.....
.....

The 7 Kraft Cheese Spreads

now in new-design Swankyswig glasses!

● Sparkling glasses strewn with bright stars . . . the *new* Swankyswigs. You'll want to collect a whole set. And while you're doing it, get acquainted with all seven of the delicious Kraft Cheese Spreads. They're marvelous for sandwiches, salads and appetizers.

Vsem Slovencem,

ki čitajo angleško, kakor tudi staršem, ki želijo dati svojim odraslim sinovim in hčeram v roke dobro knjigo, priporočamo krasno novo povest

Grandsons

(VNUKI)

KATERO JE SPISAL

Louis Adamic

Avtor 'The Native's Return,' 'Laughing in the Jungle' in 'Dynamite'

To je povest treh vnukov slovenskega izseljenca v Ameriki.

Cena lepo vezani knjigi obsegajoči 371 strani, je $2.50.

NAROČILA SPREJEMA

ENAKOPRAVNOST

6231 ST. CLAIR AVE. — — — — — CLEVELAND, OHIO